

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ В АГРОПРОДОВОЛЬЧОМУ СЕКТОРІ

ГОЛОВАЧОВА Ольга Сергіївна - аспірант Київського національного торговельно-економічного університету

УДК 339.5

Рассмотрены теоретико-методологические подходы к формированию механизма регуляторной политики в сфере внешней торговли продукцией АПК с соблюдением международных правил и стандартов ВТО.

Ключові слова: регуляторна політика, зовнішня торгівля, продукція АПК, СОТ, міжнародна торгівля.

Постановка проблеми

Економічна криза у глобалізованій економіці спричинила зменшення можливостей задоволення базових потреб людей багатьох країн, передусім у продовольчій продукції, та посилення уваги урядів та наукового загалу до проблем розвитку світового агропродовольчого сектору та його зовнішньоторговельної складової. Виробництво і торгівля продукцією АПК за умов високої зовнішньої відкритості економіки знаходяться під впливом тенденцій розвитку світового аграрного сектору та вимог глобальної торговельної регуляторної системи. Наразі, проведення ефективної регуляторної політики в сфері зовнішньої торгівлі продукцією агропромислового комплексу спроможної стимулювати сільськогосподарське виробництво, покращити доступ до світових ринків, захистити внутрішній ринок та забезпечити задоволення внутрішнього попиту на вітчизняну продовольчу продукцію, є одним з пріоритетних напрямків діяльності урядів більшості держав.

Наукові аспекти розвитку АПК та зовнішньої торгівлі агропродовольчою про-

дукцією досліджені в роботах багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених. Окремим питанням та проблемам розвитку зовнішньоторговельної регуляторної політики у сфері АПК присвячені роботи вітчизняних вчених С.М. Кваші, А.М. Кандиби, І.В. Кобути, О.Ф. Луки, О.М. Могильного, Т.О. Осташко, В.О. Точиліна. Разом із тим, багато аспектів даної проблеми залишаються дискусійними та потребують подальшого дослідження.

Враховуючи вищезазначене, було сформовано мету дослідження, яка полягає у комплексному аналізі засад формування регуляторної політики в сфері зовнішньої торгівлі продукцією агропромислового комплексу відповідно до міжнародних правил і вимог.

Специфіка продукції АПК зумовлює і основні напрямки державного регулювання її зовнішньої торгівлі. Агропромисловий комплекс охоплює виробництво сільськогосподарської продукції (рослинництво і тваринництво, групи УКТ ЗЕД з 1 по 24), її переробку (м'ясна, молочна, борошномельно-круп'яна, цукрова, плодово-овочеконсервна, легка промисловість, що переробляють сільськогосподарську сировину), виробництво засобів виробництва для агропромислового комплексу (сільськогосподарське машинобудування, мінеральні добрива, хімічні засоби тощо) та інфраструктуру (заготівля, збут, транспортування продукції тощо). Регуляторна політика в цій сфері вимагає складних рішень щодо органі-

зації аграрного ринку, проведення гнучкої митно-тарифної політики, заходів державної та бюджетної підтримки, спрямованих на підвищення ефективності виробництва та реалізації продукції, розвитку сільських територій.

Першими, хто обґрунтував теоретико-методологічні основи державного макроекономічного регулювання, були представники класичної школи А. Сміт та Д. Рікардо, що спиралися, в основному на механізм саморегулювання ринку. Представники кейнсіанства та неолібералісти (В. Ойкен, Ф. Хайек) стверджували, що втручання держави в економіку виправдане, якщо воно має на меті підтримання сприятливих умов для ринкової конкуренції і свободи ціноутворення, та виступають проти безпосереднього втручання держави в економічне життя, вважаючи, що вона має стимулювати його за допомогою податкової і кредитної систем, шляхом надання державних замовлень і заохочення експорту. П. Самуельсон та А. Маршалл вбачали завдання регуляторної політики в балансуванні між лібералізмом та активною регулюючою роллю держави.

Питанню оцінки протекціонізму і лібералізації, які застосовуються країнами-засновниками СОТ у сфері торгівлі сільськогосподарською продукцією, присвячено багато наукових праць і досліджень. Так, наприклад, К. Андерсон [1] підкреслює, що існує загальна тенденція невідповідності запланованих та реальних механізмів регулювання торгівлі сільгосппродукцією в рамках системи ГАТТ/СОТ. Він пов'язує це з тим, що пропозиції, щодо регуляторної політики в сфері торгівлі сільгосппродукцією у межах подальшої її лібералізації значно відрізняються з позицій трьох головних учасників сільськогосподарських переговорів, США та Кернської групи, з одного боку, ЄС, з другого боку, та коаліції країн, що розвиваються, з третього, спричиняючи тим самим серйозні проблеми у подальшому просуванні переговорів у сфері сільського господарства.

Взагалі, західні економісти притримуються думки, що державне регулювання не може повністю вирішити проблеми суспільства, воно спроможне лише пом'якшити їх,

тому вирішальна роль в економіці має залишатися за приватними підприємствами та їх об'єднаннями. Державне регулювання торгівлі сільськогосподарською продукцією у країнах Західної Європи – це складний механізм, що включає інструменти впливу на доходи фермерів, структуру сільськогосподарського виробництва, аграрний ринок, соціальну структуру села, міжгалузеві та міжгосподарські відносини. Мета регулювання – створення стабільних економічних, правових і соціальних умов для розвитку сільського господарства, задоволення потреб населення у якісних продуктах харчування за соціально-доступними цінами, охорона навколишнього середовища.

П.Саблук, Д.Карич, Ю.Коваленко розглядають державну регуляторну політику в агропродовольчому секторі як механізм формування раціональної структури сільськогосподарського виробництва, міжгосподарських зв'язків, соціально інфраструктури сільської місцевості, аграрного ринку тощо [2], а В. Андрійчук зазначає, що державна регуляторна політика забезпечується через реалізацію комплексу економічних, фінансових, організаційних і соціальних заходів з метою забезпечення стабільного сільськогосподарського розвитку [3]. Проте детально роль та вплив цих заходів на торгівлю сільськогосподарською продукцією не аналізується.

Механізм державного регулювання зовнішньої торгівлі продукцією АПК являє собою комплексну, взаємопов'язану і взаємообумовлену систему організаційно-адміністративних, законодавчо-правових та економічних заходів, за допомогою яких державні органи здійснюють формування сприятливого середовища для стабілізації та розвитку агропромислового виробництва та торгівлі продукцією АПК з метою адаптації суб'єктів господарювання до зміни макроекономічних параметрів країни, усунення дестабілізуючих коливань аграрного ринку, пом'якшення специфічних для галузі ризиків. Головною вимогою до економічної складової механізму державного регулювання АПК, є дотримання комплексного підходу при її виробленні і здійсненні. Тобто, визначення заходів та їх узгоджена реалізація

в усіх галузях АПК шляхом їх орієнтації на виконання ключового завдання певного етапу розвитку, а також забезпечення їх тісного взаємозв'язку з складовими елементами економічної, фінансово-бюджетної, кредитної, митно-тарифної та податкової політик.

Згідно ЗУ «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» державна регуляторна політика спрямовується на вдосконалення правового регулювання господарських та адміністративних відносин між органами державної влади та суб'єктами господарювання з метою прийняття економічно доцільних та ефективних регуляторних актів, зменшен-

ня втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання та усунення перешкод для розвитку господарської діяльності [4].

В сучасних умовах розвиток сільськогосподарства і всього агропромислового комплексу у вирішальній мірі залежить від розумного поєднання ринкових механізмів з системою державної підтримки та регулювання відтворювальних процесів.

Державне регулювання сільськогосподарської торгівлі і виробництва мусить ґрунтуватися на принципах, які забезпечують взаємоузгодженість економічних інтересів підприємств, суспільства і держави. Так, О. Могильний виділяє такі принципи, як за-

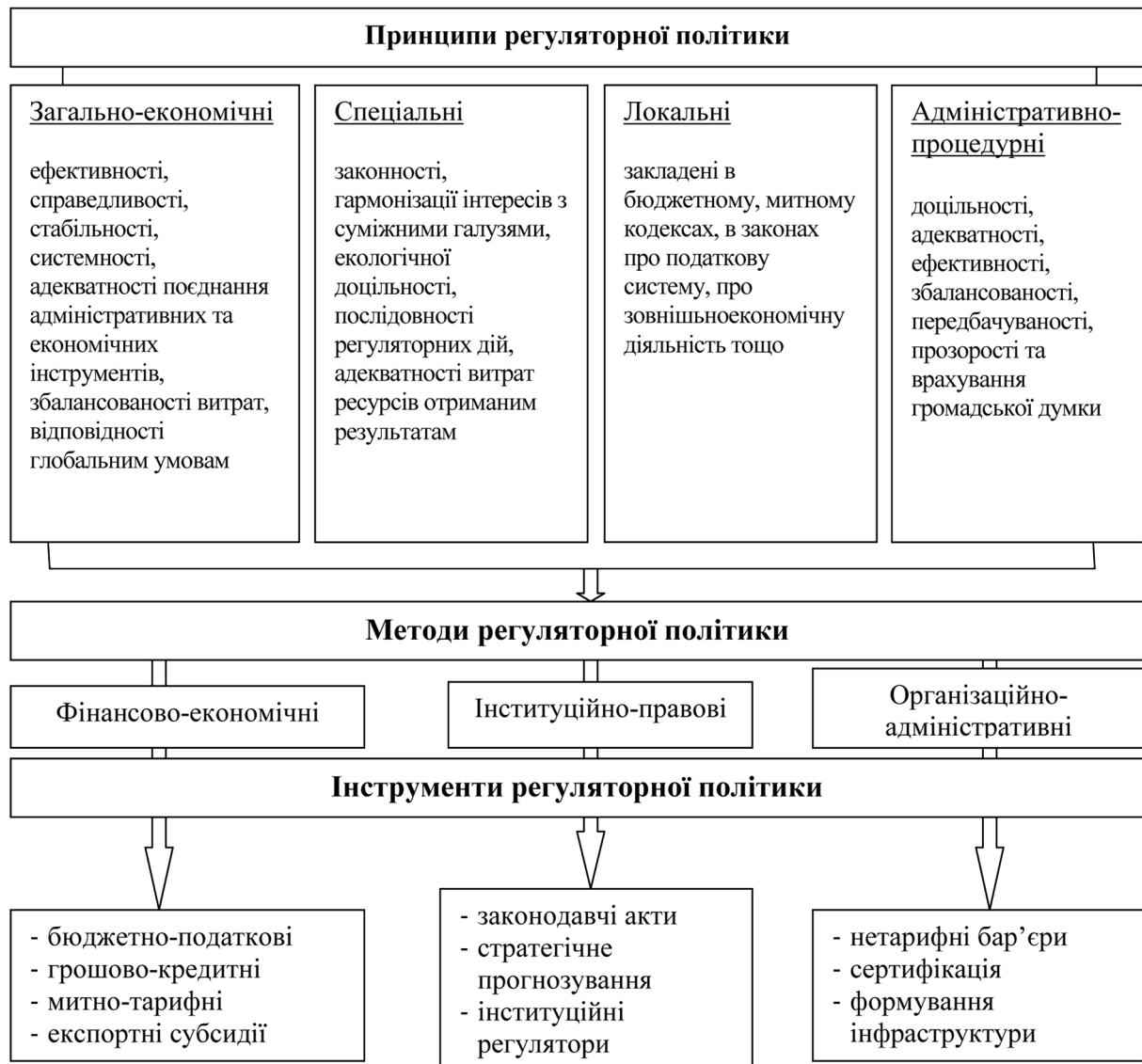

Рис. 1. Механізм державного регулювання в сфері зовнішньої торгівлі продукцією АПК.

гальноекономічні (або універсальні), структурні (для певних секторів), локальні (спрямовані на врегулювання окремих напрямів економічної діяльності) та адміністративно-процедурні, які застосовуються при плануванні, узгодженні й прийнятті нормативних актів з регулювання аграрних відносин (втілені в раніше згаданому ЗУ «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності») [5].

Білозір Л.М. звертає увагу на глобальний вимір регуляторної торговельної політики та окремо розглядає зовнішні принципи, що впливають на формування державної сільськогосподарської регуляторної політики, зокрема адекватності і відповідності регуляторних дій глобальним умовам розвитку аграрних торговельних відносин, та виділяє такі методи регулювання: фінансово-економічні, інституційно-правові та організаційні [6]. Ми, в свою чергу, схильні віднести принцип відповідності глобальним умовам до групи загальноекономічних, універсальних принципів.

Регулювання зовнішньої торгівлі має базуватися на певних встановлених правилах та стандартах світової спільноти. Вирішальне значення в цьому питанні грає СОТ. В

результаті переговорів СОТ в сільськогосподарському секторі були укладені чотири угоди: угода по сільському господарству; поступки і зобов'язання членів щодо доступу на ринки, внутрішньої підтримки та експортних субсидій; угоду про застосування санітарних і фітосанітарних норм; а також міністерське рішення щодо найменш розвинених країн і країн, що розвиваються, та країн, що є нетто-імпортерами продовольства. Програма реформування включає в себе зобов'язання щодо скорочення обсягів підтримки і захисту у сферах внутрішньої підтримки, субсидування експорту та забезпечення доступу на ринки шляхом встановлення більш суворих і ефективних в практичному застосуванні норм і правил ГАТТ.

Таким чином, регуляторна політика в сфері зовнішньої торгівлі продукцією АПК є комплексною системою. За характером організації у ній елементів і їхніх зв'язків коректно подати як структуру, до елементного складу якої слід віднести такі складові: заходи щодо регулювання доступу до ринку та внутрішньої підтримки, для реалізації яких створюються державні та наддержавні структури на рівні конкретного споживача продукції, підприємств всіх розмірів та

Таблиця 1
Розподіл країн-членів СОТ за рівнями тарифів на імпорт, %, 2010 рік

Тарифна ставка	Частка країн з відповідними тарифними ставками, %					
	Всі товари		Сільськогосподарські товари		Промислові товари	
	Зв'язані тарифи	Фактичні тарифи	Зв'язані тарифи	Фактичні тарифи	Зв'язані тарифи	Фактичні тарифи
Низький рівень 0,0-10,0	12,8	49,3	4,1	23,0	14,9	56,1
Середній рівень 10,1-20,00	14,2	37,8	11,5	51,4	21,6	33,8
Високий рівень 20,1-198,9	57,4	3,4	67,6	17,6	48,0	2,0
Невизначено	15,5	9,5	16,9	8,1	15,5	8,1
Всього	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Джерело: розраховано автором за даними [7].

сільських територій, національному (державному), наднаціональному (регіональні та інтеграційні угруповання) та глобальному (міжнародні організації) рівні.

Регулювання доступу до ринку світової торгівлі сільськогосподарською продукцією, як компонент регуляторної аграрної політики, насамперед передбачає активну інтеграцію національного сільськогосподарського виробництва у світовий аграрний простір. З метою регулювання доступу до ринку використовують дві групи інструментів: тарифне (мито) та нетарифне (ліцензування, кількісні обмеження, добровільне обмеження експорту, встановлення мінімальних імпорتنих цін, валютні обмеження, оподаткування імпорту, адміністративні формальності, технічні бар'єри, компенсаційні та антидемпінгові збори, застосування стандартів якості продукції, пільгове оподаткування, санітарні обмеження, організаційно-інформаційне сприяння виробникам) регулювання.

В системі заходів регулювання доступу товарів на ринок на центральному місці залишаються митні тарифи, зв'язування яких є однією з ключових умов при вступі до СОТ, і полягає в тому, що країна бере на себе зобов'язання не застосовувати митні тарифи на рівні, вищому від зафіксованого у її домовленостях про вступ.

Таблиця 1 показує розподіл країн-членів СОТ за рівнями тарифів на імпорт у відсотковому співвідношенні.

Як видно з таблиці, досить значною є частка країн, що використовують імпорتنі тарифи найвищого рівня як зв'язаних, так і фактичних ставок саме на сільськогосподарську продукцію. Це стосується країн, що розвиваються та пов'язано передусім з необхідністю захисту їх внутрішнього ринку та ризикованістю сільського господарства.

Слід зазначити, що рівень зв'язаних ставок тарифу України є чи не найнижчим серед країн-торговельних партнерів (табл. 2).

Крім того, за даними СОТ, в Україні максимальне значення ставки в структурі митного тарифу становить 78%, в ЄС – 166%, США – 350% [8].

Щодо внутрішньої підтримки, то формування ефективних регуляторних механізмів аграрного сектора економіки передбачає визначення чітких цілей, обґрунтування та використання системи відповідних критеріїв. Останнім часом основним змістом аграрної зовнішньоторговельної політики більшості економічно розвинених країн є державна підтримка аграрного сектора за допомогою різного роду субсидій, дотацій і пільг. В деяких країнах державні фінансові вкладення в сільське господарство в 1,5-2 рази перевищують ринкову вартість його продукції. Державна підтримка сільського господарства та харчової промисловості зіграла основну роль в різкому збільшенні виробництва продовольства в країнах, що є в даний час його найбільшими експортерами – в США, Канаді, країнах ЄС.

Таблиця 2
Структура ставок ввізних мит для сільськогосподарських товарів України

	На момент вступу до СОТ	Кінцеві зв'язані ставки (2011)
Тарифні лінії з нульовою ставкою (% усіх тарифних ліній)	9,6	10,0
Тарифні лінії з адвалорною ставкою (% усіх тарифних ліній)	62,7	95,5
Середньоарифметична ставка ввізного мита	13,84	11,16
Мінімальна ставка	0	0
Міжнародні тарифні піки (% усіх тарифних ліній)*	44,3	21,4
Шумові ставки (% усіх тарифних ліній)**	5,2	2,8
Джерело: [10]		
* - ставки, що перевищують 15%		
** - ставки з величиною 0-2%		

Наразі існує два методологічних підходи до визначення рівня внутрішньої підтримки агропродовольчого сектора країни: Організації економічного співробітництва і розвитку та Світової організації торгівлі. СОТ класифікує заходи внутрішньої підтримки на ті, що «спотворюють» виробництво і торгівлю, тобто впливають на обсяги виробництва і ціни таким чином, що це призводить до неефективного використання ресурсів, та ті, що не впливають на виробництво і торгівлю.

Відповідно до цього критерію, усі заходи державної підтримки умовно розкладені на три скриньки: зелену, жовту і блакитну. До «зеленої скриньки» відносяться заходи внутрішньої підтримки, які звільнені від зобов'язань щодо скорочення обсягів фінансування з бюджету, оскільки вони представляють собою підтримку, яка не впливає на виробництво і торгівлю сільськогосподарською продукцією та охоплюють заходи державної підтримки сільського господарства, що не спричиняють неефективний розподіл ресурсів в аграрній сфері (підтримка науки та освіти, поліпшення інфраструктури, інвестиції в реструктуризацію, покращення земель).

Не підлягають скороченню також заходи з програм обмеження перевиробництва сільськогосподарської продукції, що мають назву «блакитної скриньки». Відповідні витрати повинні виділятися на фіксовані сільськогосподарські площі або фіксоване поголів'я. До них відносять прямі платежі в рамках програм обмеження виробництва (не більше 85% від виробництва).

Заходи внутрішньої підтримки, яка є предметом зобов'язань щодо скорочення обсягів бюджетної підтримки, відносять до

заходів «жовтої скриньки». Серед них, зокрема, дотації на продукцію тваринництва і рослинництва, племінне тваринництво, елітне насінництво, комбікорми, компенсація частини витрат на міңдобрива, засоби захисту рослин та частини витрат на енергоресурси, цінова підтримка: компенсація різниці між закупівельною і ринковою ціною на сільгосппродукцію; надання виробнику товарів та послуг за цінами, нижчими за ринкові; закупівля у виробника товарів (послуг) за цінами, що перевищують ринкові; пільгове кредитування сільгоспвиробників за рахунок бюджету; списання боргів; пільги на транспортування сільгосппродукції; витрати лізингового фонду тощо. Ці заходи є предметом держаних зобов'язань по скороченню бюджетного фінансування. Максимально допустимий рівень підтримки розраховується як середньорічна величина фактичних витрат на заходи «жовтої скриньки» протягом останніх трьох років (базовий період). Мінімально дозволена підтримка *de minimis* складає 5% вартості продукції сільгоспвиробництва для розвинених країн, та 10% для країн, що розвиваються [9].

Вартісним показником державної підтримки є сукупний вимір підтримки (СВП).

Відповідно до вимог СОТ країни Європейського Союзу визначили граничну суму витрат на підтримку дохідності сільськогосподарського виробництва та прямих витрат фермерам у розмірі 42,3 млрд євро до 2013 року з щорічним скороченням в середньому на 0,9%. На модернізацію виробництва, агроландшафти та охорону навколишнього середовища бюджетом ЄС у 2013 році передбачена сума у 15,5 млрд євро (табл. 3).

Методологія ОЕСР використовує показник оцінки сукупної підтримки (PSE), що

Таблиця 3

Державна підтримка сільського господарства ЄС на 2007-2013 рр., млрд. євро

Показник	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Сільське господарство	43,5	43,7	43,3	43	42,7	42,5	42,3
Розвиток сільської місцевості	13,7	14,2	14,7	14,9	15,1	15,3	15,5
Всього	57,2	57,9	58	57,9	57,8	57,8	57,8
Питома вага в загальних видатках бюджету ЄС, %	42,8	41,7	40,5	39,5	38,5	37,5	36,5
Джерело: [5]							

Таблиця 4
Порівняльний аналіз методологічних підходів
до оцінки підтримки агропродовольчого сектора

ОЕСР	СОТ
Розрахунок сукупної підтримки (TSE) здійснюється на основі загальних для країн ОЕСР сільськогосподарських продуктів. Заходи з підтримки, що не пов'язані з виробництвом конкретних товарів, розподіляються пропорційно їх частці у вартості валової продукції сільського господарства в цінах виробника.	Загальний сукупний вимір підтримки (СВП) розмежує підтримку, прив'язану до сільськогосподарського продукту, і підтримку, що пов'язана з таким. Продуктова номенклатура в СВП більш різноманітна, ніж в TSE; вона залежить від специфіки сільськогосподарського виробництва країни і не має жорстких обмежень.
Заходи з підтримки переробних підприємств, які створюють пільги для виробників сільськогосподарської продукції, враховуються у показнику оцінки підтримки споживача.	У СВП включаються заходи з підтримки підприємств з переробки сільськогосподарської продукції в обсязі, в якому вони створюють пільги для фермерських господарств.
TSE враховує всі дотації на сільськогосподарські продукти і компенсації на використання ресурсів, за винятком загальних послуг аграрному сектору.	СВП, окрім підтримки, що впливає на виробництво і торгівлю, не включає інвестиційні субсидії і субсидії на ресурси в країнах, що розвиваються, а також експортні субсидії. Не враховується в СВП підтримка, яка становить 5% від загального рівня виробництва для розвинених країн і 10%-для країн, що розвиваються.
При розрахунку цінової підтримки TSE вимірює різницю між фактичними середньорічними внутрішніми і зовнішніми довідковими цінами.	При розрахунку СВП використовуються регульовані внутрішні ціни і фіксовані середні зовнішні ціни базового періоду (1986-1988 рр.), тоді як TSE не враховує поточні зміни у світових цінах
Якщо внутрішня середня ціна виробника на той чи інший вид сільськогосподарської продукції вища за світову довідкову ціну, скореговану на середньорічний обмінний курс, то цінова підтримка цього продукту, що входить в TSE, набуває від'ємного значення.	При підрахунку цінової підтримки СВП включає лише підтримку тих продуктів, щодо яких застосовуються регулятивні ціни. При цьому, якщо регулятивна ціна менша, ніж фіксована зовнішня ціна базового періоду, то при одержанні негативної підтримки вона в СВП не береться до уваги. СВП ніколи не буває від'ємною. Митно-тарифна складова підтримки сільського господарства, що впливає на ціни, враховується при аналізі умов доступу до ринку
При визначенні TSE цінова підтримка того чи іншого продукту розповсюджується на весь обсяг його виробництва.	В СВП розрахунки підтримки ринкових цін здійснюються тільки щодо регульованих обсягів виробництва

Джерело: [11]

включає вартість цінової підтримки, прямі (бюджетні дотації) та опосередковані (податкові та кредитні пільги) форми підтримки виробникам та компенсацію виробничих витрат. Як кількісний показник ОЕСР використовує відсоткове значення PSE від ВВП (TSE).

В таблиці 4 наведений порівняльний аналіз методологічних підходів до оцінки підтримки агропродовольчого сектора.

Стосовно України, то неефективність системи державної підтримки та непередбачуваність державних інтервенцій у виробництво та торгівлю продукцією АПК, наразі, є однією з основних проблем державної регуляторної політики нашої держави.

Викривлення в системі функціонування ринків аграрної продукції спричиняє і система оподаткування, зокрема механізм відшкодування ПДВ. Упродовж багатьох років в Україні постійно спостерігається заборгованість з відшкодування ПДВ експортерам [10]. У системах оподаткування більшості країн для передбачені знижені, порівняно із стандартною, ставки ПДВ. Зокрема в Польщі практично до всієї товарної номенклатури продуктів харчування застосовуються знижені ставки ПДВ на рівні 8% та 5%, тоді як стандартна становить 23%. В Росії стандартна ставка становить 18%, для окремих продуктів харчування передбачено знижену ставку в 10%. В Україні всі споживчі продовольчі товари оподатковуються ставкою у розмірі 20% [8].

Існує також необхідність корективів податкового ухилу на користь агрохолдингів та урбанізованих зон з метою достатнього податкового притоку до бюджетів сільських громад, і проблема нерівномірного розподілу підтримки між різними продуктами та підприємствами, схем цієї підтримки, регулювання цін, розподілу витрат на освіту та дослідження, забезпечення системи контролю якості та безпеки харчових продуктів.

Ще однією складовою регуляторної політики у сфері торгівлі сільськогосподарською продукцією є експортні субсидії. Субсидування експорту розглядається СОТ як один з інструментів зовнішньоторговельної політики найбільш суперечить принципу справедливої конкуренції і викривлює торговельні потоки. СОТ забороняє застосову-

вати експортні субсидії, крім тих, які зафіксовані в переліку зобов'язань країни. Дана заборона поширюється як на види субсидування, так і на види продукції. Країна, що приєднується, повинна надати інформацію за фактичними витратами на субсидії та обсягом субсидованого експорту за останні три роки і взяти зобов'язання протягом 6-річного періоду провести скорочення за витратами – на 36% і за обсягом – на 21% (для розвинених країн). На даний момент у СОТ всього 25 країн мають право на застосування експортних субсидій. Україні в їх застосуванні відмовлено, як і обмежено можливості використання імпорتنних квот, мінімальних імпорتنних цін та заборони на імпорт стосовно продукції тваринництва.

Висновки

Механізм регуляторної політики в сфері зовнішньої торгівлі продукцією АПК залежить від вдалості поєднання ринкового саморегулювання і державного регулювання. Бажано, щоб державне втручання спиралось на м'які інструменти регулювання, які мають обмежену дію і не деформують виробництво та торгівлю.

Наразі існує багато недоліків і розбіжностей в системах державного регулювання та наданні субсидій, що викликає проблему реструктуризації та гармонізації внутрішньої підтримки та доступу до ринку відповідно до загальносвітових ліберальних принципів. З позиції застосування світового досвіду і з огляду на визнаний в рамках СОТ вплив на торгівлю та виробництво заходів внутрішньої підтримки, спрямованих на підтримку обсягів виробництва і цін виробників, політика субсидування сільськогосподарських підприємств має бути спрямована на забезпечення прибутковості підприємств і на загальний розвиток сектора шляхом застосування заходів, що не порушують принципів справедливої конкуренції.

Враховуючи сучасні глобалізаційні процеси, виникає необхідність розробки нових теоретико-методологічних засад розвитку регуляторної політики в сфері зовнішньої торгівлі продукцією АПК, її інструментів та засобів відповідно до сучасних світових тенденцій лібералізму.

АНОТАЦІЯ

Розглянуто теоретико-методологічні підходи до формування механізму регуляторної політики в сфері зовнішньої торгівлі продукцією АПК з дотриманням міжнародних правил та стандартів СОТ.

SUMMARY

The theoretical and methodological approaches to the formation of the regulatory policy mechanism in the sphere of foreign trade with agricultural products in compliance with international rules and standards of the WTO.

Література

1. Anderson K. Domestic Agricultural Policy Objectives and Trade Liberalization: Synergies and Trade-Offs / OECD Workshop on Emerging Trade Issues in Agriculture. – London, 1998.
2. Саблук П.Т., Карич Д.Я., Коваленко Ю.С. Основи організації сільськогосподарського ринку. – К.: ІАЕУААН. – 2004. – 190 с.
3. В. Андрійчук, М. Зубець, В. Юрчишин. Сучасна аграрна політика: проблемні аспекти. – К.: Аграрна наука. – 2005. – 140 с.
4. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України 11.09.2003 № 1160-IV. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 9. – С. 79.
5. Могильний О.М. Регулювання аграрної сфери: Монографія. – Ужгород: ІВА. – 2005. – С. 62-70.
6. Білозір Л.М. Аналіз та визначення напрямів державної політики внутрішньої підтримки сільського господарства України в умовах участі у СОТ // Міжнародна торгівля у контексті Європейської інтеграції: проблеми теорії і практики. Збірник матеріалів

- VI міжнародної науково-практичної конференції 12 травня 2006 року. – К.: УАЗТ, 2006. – С. 234-236.
7. World Tariff Profiles, 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.wto.org/english/res_e/publications/world_tariff_profiles11_e.htm
8. Осташко Т.О., Волощенко-Холда Л.Ю. Надзвичайні заходи СОТ для захисту ринків агропродовольчих товарів / Т.О. Осташко, Л.Ю. Волощенко-Холда; НАН України, Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2011. – С. 100-137.
9. Осташко Т.О. Сільське господарство в умовах СОТ і ЄС – К.: Інститут сільського розвитку. – 2005. – 70 с.
10. Звіт «Оцінка потреб України в галузі сприяння міжнародній торгівлі: вплив торговельної політики на людський розвиток» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://wto.in.ua/index.php?start=1&get=21&id=2051>
11. Пасхавер Б.Й., Шубравська О.В., Молдаван Л.В. та ін. Виклики і шляхи агропродовольчого розвитку; за ред. акад. УААН Б.Й. Пасхавера; НАН України; Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2009. – С. 157.